

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟ ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΤΗΣ ΑΘΜ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΣΤΟ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ

Πατριαρχικό συλλείτουργο ετέλεσαν την 27^η Οκτωβρίου ε.ε. στο Βουκουρέστι η ΑΘΜ ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ. Θεόδωρος Β΄ και η ΑΜ ο Πατριάρχης Ρουμανίας κ.κ.Δανιήλ.

Το λαμπρό Πατριαρχικό συλλείτουργο, στο οποίο μετείχαν περισσότεροι από τριάντα Ιεράρχες της Εκκλησίας της Ρουμανίας και πλήθος πρεσβυτέρων και διακόνων, έλαβε χώρα σε ειδική εξέδρα ενώπιον του ιστορικού Πατριαρχικού Καθεδρικού Ναού επί τη ιερά μνήμη του Οσίου Δημητρίου του Νέου, Πολιούχου και Εφόρου Βουκουρεστίου. Παράλληλα εξελίσσονταν το προσκύνημα χιλιάδων πιστών στην αγία Κάρα του Αποστόλου Ανδρέου, η οποία μετεφέρθη στην Ρουμανία από τον Σεβ.Μητροπολίτη Πατρών κ.Χρυσόστομο, ως και στο ιερό λείψανο του Οσίου Δημητρίου του Νέου. Μετά την ανάγνωση του ιερού Ευαγγελίου η ΑΘΜ ωμίλησε, λέγων τα εξής:

«Μακαριώτατε Πατριάρχα Ρουμανίας, κύριε Δανιήλ,

Σεβασμιώτατοι και θεοφιλέστατοι αδελφοί και συλλειτουργοί,

Εξοχώτατοι κ.κ.Υπουργοί Εξωτερικών και Θρησκευμάτων, Τετιμημένοι Άρχοντες και Λαέ του θεού περιούσιε και ευλογημένε.

Μέσα στο Μυστήριο της θείας Ευχαριστίας φανερώνεται και εκφράζεται τέλεια η άπειρη αγάπη, το έλεος και η αέναη παρουσία του θεού στον κόσμο. Ταυτόχρονα, το Μυστήριο της Θυσίας του Κυρίου δείχνει τη νοερά οδό, την οποία έχουμε χρέος ιερό να πορευθούμε στην ζωή μας, προκειμένου να δώσουμε την «καλήν μαρτυρίαν» και να γίνουμε «λύχνοι φωτεινοί» και «άλας της γης», μιμούμενοι το παράδειγμα των Αγίων της Εκκλησίας μας, οι οποίοι βαδίσαντες την «στενήν οδόν» κατεστάθησαν διαχρονικώς φορείς της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος.

Σήμερα έχουμε την ιδιαίτερη τιμή να τελούμε την Αναίμακτη Ιερουργία πλησίον Σας Μακαριώτατε, ανταποκρινόμενοι ευχαρίστως στην ευγενή και φιλάδελφη πρόσκλησή Σας να επισκεφθούμε την Αγιωτάτη Εκκλησία της Ρουμανίας και να συνεορτάσουμε την ιερά μνήμη του Οσίου Δημητρίου του Νέου, Προστάτου και Πολιούχου του Βουκουρεστίου, της ευωδιάζουσας πνευματικής καταφυγής και ενισχύσεως του ευσεβούς Ρουμανικού λαού.

Ο Όσιος Δημήτριος αγάπησε ολόψυχα τον Χριστό, αγωνίσθηκε τον καλόν αγώνα της ευσεβείας και εδόξασε τον θεό με λόγους και έργα. Εδέχθη πλουσία την θεία Χάρη και έλαβε το χάρισμα των θαυμάτων, αφού τον βίο του χαρακτηρίζει η σιωπηλή υπομονή, η προσευχητική εγρήγορση, η ακρίβεια στην εφαρμογή του θείου θελήματος και η προσοχή στην μαρτυρία της Ευαγγελικής αλήθειας.

Δοξασμένο να είναι λοιπόν το όνομα του Παναγάθου θεού, ο Οποίος φανερώνει αδιάκοπα τους καρπούς της ενεργείας του Αγίου Πνεύματος στο γένος των Ορθοδόξων Χριστιανών και αναδεικνύει Αγίους διαχρονικά, από την απαρχή της διαδόσεως του Ευαγγελικού λόγου στον κόσμο έως και σήμερα.

Στην διαμόρφωση του Ευαγγελικού κηρύγματος καθοριστικό ρόλο για την όλη Εκκλησία διεδραμάτισαν οι υψιπετείς σκαπανείς της θεολογίας στην αγιοτόκο αιγυπτιακή γη. Στην εύφορη χώρα του Νείλου, μετά το ζωηφόρο κήρυγμα και το μαρτύριο, περί το έτος 68 μ.Χ, του Φωτιστού της, Αποστόλου και Ευαγγελιστού Μάρκου, εκκλησιαστικοί συγγραφείς, ως ο Ωριγένης, ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς και ο Πάνταινος, ασκητές και μοναχοί ως ο Μ.Αντώνιος, οι Όσιοι Παχώμιος, Ποιμήν και Ισίδωρος ο Πηλουσιώτης, Πατέρες και Διδάσκαλοι της οικουμένης, ως οι Αρχιεπίσκοποι και Πατριάρχες Αλεξανδρείας Μ.Αθανάσιος, Άγιος Κύριλλος και Ιωάννης ο Ελεήμων, βρήκαν γόνιμο πνευματικά έδαφος και ανέπτυξαν την χριστιανική διδασκαλία,

μεταλαμπαδεύοντας ανά τους αιώνες την πολύτιμη αυτή παρακαταθήκη και στις λοιπές Ορθόδοξες Εκκλησίες.

Η παρακαταθήκη αυτή απετέλεσε την αφορμή πνευματικών δεσμών μεταξύ της παλαιφάτου Εκκλησίας της Αλεξανδρείας και της Εκκλησίας της Ρουμανίας. Δεσμοί αιώνιοι και ακατάλυτοι, οι οποίοι σφυρηλατήθηκαν στο διάβα του χρόνου, με την μορφή αμφίδρομης στήριξης σε κρίσιμες καμπές της εκκλησιαστικής ιστορίας, ιδιαιτέρως από τα τέλη του 16ου έως τα τέλη του 18ου αιώνα, δημιουργώντας αυτήν την ευλογημένη συμπόρευση και φιλαδελφία.

Η μεν Εκκλησία της Αλεξάνδρειας προσέφερε μέσω Πατριαρχών, Μητροπολιτών, Επισκόπων και απλών κληρικών και μοναχών πολύτιμη ιεραποστολική και θεολογική βοήθεια προς την Εκκλησία της Ρουμανίας στον αγώνα της να διατηρήσει την ορθόδοξη της ταυτότητα ανόθευτη από δυτικές θρησκευτικές επιρροές. Η δε Εκκλησία της Ρουμανίας και οι Άρχοντες των Παραδουνάβιων Ηγεμονιών παρείχαν ως αντίδωρο προς τον Πατριαρχικό θρόνο του Αγίου Μάρκου υλικό επιστηριγμό, ζωτικό κατά τους χαλεπούς καιρούς της Οθωμανικής κυριαρχίας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι εκ των δεκαεπτά Πατριαρχών Αλεξανδρείας, από τα τέλη του 16ου έως τα τέλη του 18ου αιώνα, οι δέκα επορεύθησαν στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, διδάσκοντας και πολεμώντας τη διαβρωτική παρουσία της λατινικής προπαγάνδας. Δύο εξ αυτών, οι Πατριάρχες Μητροφάνης Κριτόπουλος και Νικηφόρος απεβίωσαν κατά την διάρκεια της πορείας τους στις Ρουμανικές Χώρες, ενώ ο Πατριάρχης Ματθαίος ενθρονίστηκε στον Καθεδρικό Ναό του Βουκουρεστίου. Βεβαίως δεν είναι τυχαίο, ότι κατά την περίοδο αυτή ανέρχονται στο θρόνο του Αγίου Μάρκου αφοσιωμένοι ποιμενάρχες της καθ' όλου Ανατολικής Εκκλησίας και διαπρεπείς υπερασπιστές των ορθών Της δογμάτων, με κορυφαίους τους λογίους Αγίους Πατριάρχες Μελέτιο Πηγά και Κύριλλο Λούκαρι.

Ο πρώτος εξ αυτών, Άγιος Μελέτιος ο Πηγάς (1590-1601), από την εποχή που ήταν Πρωτοσύγκελλος του Αλεξανδρινού θρόνου, με επιστολές του προς τον Μίχνεα Β΄ της Ουγγροβλαχίας και τον Πέτρο τον Χωλό της Μολδαβίας, τους ενισχύει ηθικά. Παράλληλα χειρόγραφα με την Ορθόδοξη Διδασκαλία του και το έργο του για την αναίρεση του πρωτείου του Πάπα της Ρώμης κυκλοφορούσαν στις Ρουμανικές Χώρες προς φωτισμό του ποιμνίου. Αλλά και ως Επιτηρητής του Οικουμενικού θρόνου, μετά τον θάνατο του Οικουμενικού Πατριάρχου Ιερεμία τον Σεπτέμβριο του 1597, ο Μελέτιος ο Πηγάς υπερασπίστηκε τα ρουμανικά δίκαια ως μεσολαβητής μεταξύ της Υψηλής Πύλης και του Ηγεμόνα της Βλαχίας Μιχαήλ του Γενναίου.

Επίσης, ο δεύτερος εξ αυτών Άγιος Κύριλλος Λούκαρις, το 1613, συνοδευόμενος από τον μετέπειτα Πατριάρχη Αλεξανδρείας Μητροφάνη Κριτόπουλο, ευρέθη στη Βλαχία, προσκεκλημένος του Ηγεμόνα Ράδου Μίχνεα. Κατά την εκεί διετή παραμονή του, ακαταπαύστως περιόδευσε στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες και με ομιλίες και κηρύγματα προσέφερε πολύτιμες υπηρεσίες διαφωτίζοντας το ποίμνιο των Ρουμανικών Χωρών σχετικά με τη δογματική διαφοροποίηση των Ορθοδόξων έναντι των Λατίνων. Ετέλεσε επίσης τα εγκαινία της Μονής της Αγίας Τριάδος στο Βουκουρέστι, ενώ παράλληλα έγινε δέκτης δωρεών, με κορυφαία την αφιέρωση στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας της επ' ονόματι της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μονή Στανέστι. Τα εισοδήματα των προσαρτημένων κτημάτων, τόσο της εν λόγω Μονής όσο και των μετέπειτα αφιερωθεισών Μονών, συνέβαλλαν τα μέγιστα στη συντήρηση του Αλεξανδρινού θρόνου μέχρι και τη δήμευση της μοναστηριακής περιουσίας τον Δεκέμβριο του 1863.

Δεύτερη ιεραποστολική οδοιπορία στη Βλαχία θα αναλάβει ο Κύριλλος Λούκαρις στις αρχές του 1620, λίγο πριν η Ιερά Σύνοδος του χηρεύοντος Οικουμενικού θρόνου τον μεταθέσει από την Αλεξάνδρεια στην Κωνσταντινούπολη. Η πολυκύμαντη ποιμαντορία του δεν του επέτρεψε να επισκεφθεί και πάλι τις Ρουμανικές Χώρες με τους κατοίκους των οποίων διατήρησε δεσμούς ψυχής μέχρι και τον μαρτυρικό του θάνατο, την 27η

Ιουνίου 1638.

Ωστόσο οι ιεραποστολικές του οδοιπορίες συνεχίσθησαν από τους Αλεξανδρινούς Προκαθημένους στην ρουμανική γη. Έτσι το 1618 μαρτυρείται η παρουσία του Πατριάρχη Γεράσιμου Σπαρταλιώτη (1620-1636), ως Αρχιμανδρίτη τότε, στην Τυργόβιστε, ενώ από την αλληλογραφία του προκύπτει ότι την δεκαετία του 1630 έλαβε μέριμνα για την αποστολή στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες ομάδας ιεροκηρύκων υπό τον τότε ιερέα και μετέπειτα Πατριάρχη Ιωαννίκιο.

Οδοιπορίες στις Ρουμανικές Χώρες προς πνευματικό επιστηριγμό τους ανέλαβε και Πατριάρχης Αλεξανδρείας Παρθένιος Α' (1678-1688), ο οποίος και έδωσε την απαιτούμενη ευλογία στο Ιάσιο το 1683 για την μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα των Θείων Λειτουργιών στη νέα έκδοση τους από τον Μητροπολίτη Δοσίθεο.

Ο διάδοχος του Πατριάρχη, Άγιος Γεράσιμος ο Παλλαδάς (1688-1710) διατήρησε στενές επαφές με Ρουμάνους ηγεμόνες. Μάλιστα κατά την τρίτη και τελευταία οδοιπορία του στις Ρουμανικές Χώρες εγκατέστησε στον Μητροπολιτικό θρόνο του Βουκουρεστίου, μαζί με τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων Χρύσανθο, τον από Ριμνίκου Άνθιμο, την Κυριακή της Ορθοδοξίας του 1708.

Τις στενές επαφές με τους ηγεμόνες και το ρουμανικό έθνος διατήρησε και ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Σαμουήλ Καπασούλης (1710-1723), το πρόσωπο του οποίου έχαιρε τέτοιας εκτίμησης και εμπιστοσύνης ώστε, κατά την τριετή παραμονή του στις Ρουμανικές Χώρες από το 1715 έως το 1718, κλήθηκε, ως έχων τον τίτλο του Κριτή της Οικουμένης, να επιληφθεί ζητημάτων αμφιλεγόμενων και προκαλούντων διχόνοια.

Πνευματικός του Ηγεμόνα Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου ήταν ο από Λιβύης Μητροπολίτης και διατελέσας Ηγούμενος της Μονής Ζλατάρι του Βουκουρεστίου, Πατριάρχης Ματθαίος, ο επονομαζόμενος Ψάλτης (1746-1765). Καθ' όλη τη διάρκεια της Πατριαρχίας του, ο Ματθαίος διατήρησε στενή αλληλογραφία με τον Ηγεμόνα. Στις επιστολές του αποτυπώνεται η στοργή για τον ευεργέτη του, ως και η αστείρευτη διάθεση του να τον καθοδηγεί και να τον συμβουλεύει.

Οι σχέσεις, επιμαρτυρούμενες από την Πατριαρχική αλληλογραφία, συνεχίστηκαν, ωστόσο οι αποδημίες των Αλεξανδρινών Προκαθημένων έπαυσαν, συνεπεία κατά κύριο λόγο των ιστορικών εξελίξεων και ανακατατάξεων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Την παράδοση των επισκέψεων των Αλεξανδρινών Προκαθημένων στις Ρουμανικές Χώρες αναβίωσε τον Ιούνιο του 1958 ο Πατριάρχης Χριστοφόρος Β' (1939-1967), επ' ευκαιρία του εορτασμού της δεκαετηρίδος του αιιδίμου Πατριάρχου Ρουμανίας Ιουστινιανού (1948-1977). Είχε προηγηθεί τον Μάιο του 1927 η επίσκεψη στην Αλεξάνδρεια του πρώτου Πατριάρχη Ρουμανίας Μύρωνος (1925-1939), ως έκφραση ευγνωμοσύνης για την συναίνεση του παλαιφάτου Πατριαρχείου μας, τόσο στην ανακήρυξη του αυτοκεφάλου της Ρουμανικής Εκκλησίας (25/4/1885), όσο και στην ανύψωσή της στην τιμή του Πατριαρχείου (25/2/1925).

Οι πνευματικοί δεσμοί ανανεώθηκαν με την επίσκεψη στα τέλη του έτους 1971 του Πατριάρχη Αλεξανδρείας Νικολάου ΣΤ' (1968-1986), ο οποίος, συμμετείχε στον εορτασμό της μνήμης του σήμερα εορταζομένου Οσίου Δημητρίου του Νέου. Την επίσκεψη ανταπέδωσε ο Πατριάρχης Ρουμανίας κυρός Ιουστινιανός, ο οποίος, συμμετείχε στα εγκαίνια του Πατριαρχικού Οίκου Αλεξανδρείας την 21η Νοεμβρίου του ίδιου χρόνου.

Τέλος, οι αλήστου μνήμης Προκάτοχοί μας, πολύς Παρθένιος Γ', ο και πνευματικός μας Πατέρας, και Πέτρος Ζ' επεσκέφθησαν την Εκκλησία της Ρουμανίας κατά τα έτη 1996 και 2003. Κατά την επίσκεψη του αιμυνήστου Πατριάρχου Παρθενίου Γ' είχαμε την ευλογία να μετέχουμε της τιμιά συνοδείας αυτού ως Επίσκοπος Κυρήνης.

Και σήμερα, δοξολογώντας τον Δομήτορα της Εκκλησίας Κύριο, επανερχόμεθα

προσκυνηματικώς στο Βουκουρέστι, ως Προκαθήμενος πλέον της Δευτεροθρόνου Εκκλησίας των Ορθοδόξων και συνεχιστής των αδελφικών μας δεσμών.

Μακαριώτατε,

Μέσα από τον λόγο μας προσπαθήσαμε να αποτυπώσουμε ιστορικά τις πολυαιώνιες σχέσεις της εν Χριστώ αγάπης και αμοιβαιότητας που διέπουν τις Εκκλησίες μας. Αυτό που επιθυμούμε να υπογραμμίσουμε είναι ότι οι αγαστές και ειλικρινείς σχέσεις θα συνεχισθούν προς δόξαν Θεού, προς ωφέλεια του Χριστεπωνύμου πληρώματος των Πατριαρχείων μας, αλλά και προς κατάθεση της κοινής ορθοδόξου μαρτυρίας στον σύγχρονο ταραχώδη κόσμο, ο οποίος ποθεί την Αλήθεια μέσα στις κάθε είδους ανακατατάξεις που παγκοσμίως συντελούνται.

Ευθύνη μας αποτελεί η αδιάλειπτη διακήρυξη της ενότητός μας “εν τῷ συνδέσμῳ της αγάπης” και η αμετακίνητη στάση μας στα όσα η Αγία μας Εκκλησία διά των Οικουμενικών και Τοπικών Συνόδων εθέσπισε. Η ιστορική συνέχεια και ο σύνδεσμος της αγάπης αποτελούν την πλέον αδιαμφισβήτητη προϋπόθεση και συνάμα βεβαιότητα, ότι η πνευματική εμπειρία της Εκκλησίας θα συνεχίζεται και στο μέλλον.

Θα συνεχίζεται μεν εντός των εκκλησιαστικών Κέντρων και των διασαφηνισθέντων αμετακλήτως πνευματικών δικαιοδοσιών τους από τους Ιερούς Κανόνες και τους Ιδρυτικούς Τόμους, θα κηρύσσεται δε “εις πάντα τα έθνη”, σύμφωνα με την εντολή του Αναστάσιου Χριστού: “πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη” με πιστότητα στην πνευματική παρακαταθήκη των Αγίων Αποστόλων. Αυτό απαιτούν τα νέα κοινωνικά και πολιτιστικά δεδομένα, την συνδρομή και την συναντίληψη πάντων, καθώς το έργο των Πατριαρχείων, πρεσβυγενών και μεταγενεστέρων, είναι ενιαίο όπως και η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία είναι αδιαίρετη.

Περαίνοντες τον λόγο μας, ευχαριστούμε θερμά για την αγάπη Σας και την εγκάρδια υποδοχή και φιλοξενία Σας. Τιμούμε και σεβόμεθα τήν Εκκλησία Σας, Μακαριώτατε Πατριάρχα, και την περί Υμάς Ιερά Σύνοδο των αγίων Αρχιερέων. Σε όλους αποδίδουμε την στιγμή αυτήν τον εν Κυρίῳ αδελφικό ασπασμό της αγάπης, ως και προς τον ιερό Κλήρο, τον αγωνιζομένους μοναχούς και μοναχές και τον πιστό λαό Σας, προς τους οποίους προσφέρουμε εγκαρδίως την ευλογία του Αποστόλου και Ευαγγελιστού Μάρκου, του Φωτιστοῦ και Εφόρου του Πατριαρχείου μας, διά του Παυλείου λόγου: «...ο θεός του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, ο πατήρ της δόξης, δώη υμῖν πνεύμα σοφίας και αποκαλύψεως εν επιγνώσει αυτού, πεφωτισμένους τους οφθαλμούς της καρδίας υμών εις το ειδέναι υμάς τις εστίν η ελπίς της κλήσεως αυτού, και τις ο πλούτος της δόξης της κληρονομίας αυτού εν τοις αγίοις... (Εφεσ. 1, 17-18). Αμήν! »

Προ του πέρατος της Ευχαριστιακής Συνάξεως ο Μακ.Πατριάρχης Ρουμανίας προσεφώνησε την ΑΘΜ αναφερθείς και εκείνος στους ιστορικούς δεσμούς των δύο Εκκλησιών και στα χαροποιά αισθήματα του Χριστεπωνύμου πληρώματος της ρουμανικής πρωτεύουσας επί τη ελεύσει του Σεπτῶ Προκαθημένου του Θρόνου του Αγίου Μάρκου, το οποίο κατέκλυσε τους υπαιθρίους χώρους γύρω από τον Καθεδρικό Ναό προκειμένου να λάβει την Πατριαρχική ευλογία. Ακολούθησε ανταλλαγή αναμνηστικών δώρων.

Εν συνεχεία, ο Μακ. Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας ετέλεσε επιμνημόσυνη δέηση στον τάφο του μακαριστού Πατριάρχου Ρουμανίας κυρού Θεοκτίστου, ενώ το μεσημέρι παρεκάθησε στο επίσημο γεύμα που παρέθεσε προς τιμήν Του ο Μακ.Πατριάρχης Ρουμανίας στο παρακείμενο Πατριαρχικό Μέγαρο.